

Budapestre vonatkozó ujságcikk

Osztályozás

725.091

Szerző:

Cím: **Fényes Budapest szomorú szomszédja**

Forrás: **Új Nemzedék**

Bp. 1922. II. 15. (Hely) (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Hely
Idő: 7. 1922.
Személy
Helyszám

A fényes Budapest szomorú szomszédja

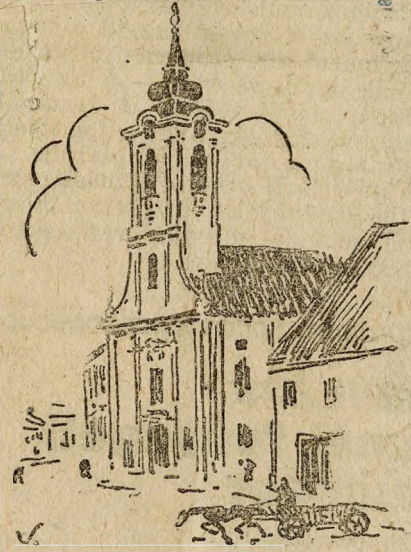
Hogy választanak képviselőt Szentendrén?
A dodolajárás

— Az Új Nemzedék tudósítójától. —

Antólik polgármester.

Pest, a nyugateurópai előkelőséggé vált nagyváros nem szívesen vesz tudomást tőle nagyon elmaradt szomszédjáról. Szentendréről. Pedig Rab Ráby városának zegzugos utcái között történelmi szelek fujdogálnak és az utcák alatt még egy másik város is van: a katakombák városa. Amint Péchy

„Rác”-templom.

városi tisztiorvos, aki egyttal Szentendre hűséges historikusa is — elmondja, — Szentendre multja a kelta-eraviszk időkig nyulik vissza. Később római garnizon rendezkedett be benne, a középkorban tiszta magyar város volt és csak valamikor a XVII. század végén népesítették be tóttal, ráccal. Vak Bottyán hadainak mokány lovai is itt toporzékolnak ezen a helyen és a negyvennyolcas nagy időkben Szentendre volt a Budát ostromló magyar sereg „hadtápló”-állomása. Aztán később teljesen befészkelte magát a rácuralom a

városban és egészen 1910-ig uraskodott, amikor is sikerült a szerb uralmat azzal megdönteni, hogy magyar polgármestert választottak a közigyék vezetésére.

— Összeférhetetlen nép volt a rácok — mondja Antólik Arnold, a mostani polgármester — még a templomban sem tudtak összehajolni, ezért aztán a módosabb családok külön templomot építettek maguknak és külön papot hívtak meg

bele. Abban az időben egy beszéltek Szentendréről, mint amelynek hét temploma van, de egy Istene sincs. 1910-ben simán átadták a magyaroknak az uralmat és attól kezdve próbálkozunk valamit építeni ezeken az elhanyagolt romokon.

— Az első eredmény, amit elértünk, erre az esztendőre esik: minden kicsinyes ellenségeskedés ellenére is sikerült végre a várost villanyvilágításához juttatnunk. Másik nagy tervünk, hogy hatalmas kőbányákat, amely egész Pestvármegyét el tudná látni, rövidesen feltárjuk. Erre a célra részvénytársaság van alakulóban 40 millió korona alaptőkével. Régebbi tervünk, hogy Szentendret Budapest nyaralótelepévé, egy ugymondjam, a főváros tüdejévé tegyük meg, ez azonban a mai nehéz időben még igen sok akadályba ütközik. A város rendelkezése mégis csak ez és reméljük, hogy a viszonyok változása után, különösen ha a visegrádi vasut megépül, ez a terv is közelebb jut a megvalósuláshoz.

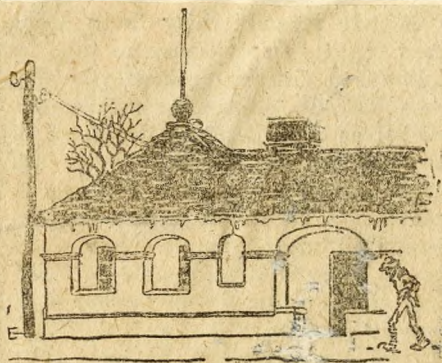
— Egyébként nem is vagyunk olyan szegények, mint amilyeneknek látunk. Az egész városnak hétezer katasztrális holdja van, ebből ötezer a város tulajdona. Majdnem minden családnak van a város körül kis kertje, szőlője, azon gazdálkodik. Bortermelésünk valamikor híres volt, a filokszera azonban háromezer hold szőlőnkéből csak háromszázat hagyott meg. Most az árván maradt földek nagy részén pizskét termelnek, ami még jobban jövedelmez, mint a szőlő, mert Francia- és Németországba szállítják ki, ahol festéket gyártanak belőle.

— Amilyen romantikus, annyira rossz a város alatt levő katakombas-

rendszer, amely még a római idők-ből származik, később pedig a bortermelés miatt volt szükség ezekre a hatalmas földalatti helyiségekre.

— Most ugy szólván lehetetlenné teszi a vízvezeték berendezését. Annak is meg van a magyarázata, hogy miért ilyen girbe-görbe sikátoros módon épült fel a város. Évszázadokon keresztül sok harenak, háborunak volt színhelye Szentendre, legtöbb támadás a Duna felől érte, a sikátorokon azonban elakadtak a kilőtt puskaagolyók. A modern idők emberei szintén kihasználták ez a jellegzetességet a képviselőválasztásoknál. Három-négy jelöltje is volt néha a városnak, mindegyik leszerződöttetett magának bizonyos számú „vokst”; ezeket aztán a választás napján az ügyes kortések egyik táborból átvittek a zegzugos utcákon az ellenfél táborába, ahol aztán hüen leszavazták. Az volt a legügyesebb kortes, aki legtöbb szavazatot tudott ilyen módon elcsempészni az ellenjelölttől. A legutolsó képviselő azonban már kifogott a ravasz szentendreieken és a városon kívül terelte össze táborát és nem engedett el egy lelket sem egészen a választásig.

— A képviselőtestületben magában is valósággal dult a parlamentáris élet. Frakciók alakultak ki felekezeti és nemzetiségi, sőt családi alapokon. Hosszu ideig három szerb familia, a Huzsvikok dominálták a város politikai életét. Később aztán beleszólt a közigyékbe a postames-ter is, akinek hét lánya volt, lassankint mind a hetet férjhez adván, igen széleskörű ismeretségre és összeköttetésre tett szert.

A városháza.

— Humor is van a szentendrei-
ben. Az egyik városi hivatalnok pél-
dául nem vesz tudomást az idők vál-
tozásáról és a feleségének ma is
annyi kosztpénzt ad havonta, mint
békében. Minden elsőjén leszámol
őnagyságának 129 koronát és ami a
legcsodálatosabb, megélnék belőle.
Hogy hogyan, ez az ő titkuk. Kü-

lönben a közigazgatási élet mindig
igen patriarkális volt. Ha a főispán
néhanapján ellátogatott a városhá-
zára, nem igen talált a polgármeste-
ren kívül más tisztviselőt. Nagy nó-
gatásra átiizent a polgármester ur a
városi hajduval a szomszédos korcs-
mába, ahonnét aztán szép csendesen
előkerültek a város adminisztráto-
rai.

— Ez a szellem még ma is megvan.
Nemrégiben fegyelmi vizsgálatot
akartam indíttatni az egyik öreg
tisztviselő ellen, aki hónapokon át
be se tette a lábát a hivatalba. A
végén eljött hozzám és megmagya-
razta:

— Nézze polgármester ur, amíg ezt
a fegyelmi vizsgálatot ellenem le-
folytatják, abban három-négy esz-
tendő biztosan belételek. Engem a
város addig nem bocsáthat el. Ad-
dig állandóan baj lesz velem. Ha
azonban nem indíttatja meg a fe-
gyelmet ellenem, megígérem, hogy
íthagyom a várost, ugyis öreg em-
ber vagyok, már, kérem, nem bi-
rom ezt a nehéz munkát!

— Aztán kérem — valahogy ki ne
felejtsük a dodolajáratást! Ezt a
szokást szentendren kívül csak a
Balkánon és Délafrikában ismerik.
A dolog a következő: nagy száraz-

ság idején a buzgó endreiek egy-
mezitelen suhancot sásba öltöztet-
nek és végigfuttatják az utcákon. A
házakból erre innen is, onnan is ki-
futnak a menyecskék és ej-haj do-
dola!-kiáltással a dodolajárót nya-
kon öntik egy kanna vízzel. Ezt
tartják itt a legbiztosabb esőcsiná-
lási módszernek. Olyan sokat tar-
tanak rá, hogy szegény Tóni bará-
tomat, a volt rendőrkapitányt el-
kergették Endréről, mert nem enge-
dett dodolát járatni. Az új kapi-
tány aztán azzal lépett a hivatalá-
ba, hogy felüggesztette a dodola-
rendeletet. Ebben aztán megnyugod-
tak a szentendreiek: ha a viszonyok
ugy kívánják, a nyáron megint lesz
dodola.

